

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS – 033 – 523/13

Warszawa, 22 stycznia 2014 r.

Pan

Piotr Stachańczyk

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

ul. Stefana Batorego 5

02 – 591 Warszawa

w odpowiedzi na pismo z dnia 19 grudnia 2013 r. – znak: DP-I-0231-156/13/MM – dotyczące dokumentu pt. **„Projekt założeń do ustawy o monitoringu wizyjnym”** (powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu: „projekt założeń”), Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wyraża zadowolenie z faktu, że po toczącej się już kilka lat, z udziałem wielu podmiotów, dyskusji nad potrzebą unormowania monitoringu, powstały założenia projektu ustawy, które staną się podstawą do opracowania kompleksowej regulacji tego zagadnienia w obowiązujących przepisach.

Doceniając ogromną pracę wykonaną przez Projektodawcę przy przygotowaniu przedłożonego projektu, Generalny Inspektor pozytywnie ocenia konstrukcje w nim przyjęte, potwierdzając, że obrany przez Projektodawcę kierunek regulacji jest właściwy i oferuje pełne wsparcie przy dalszych pracach. **Zamieszczone poniżej - bardzo rozbudowane uwagi - prosimy traktować jako merytoryczny wkład do dyskusji, a ich niekiedy bardzo krytyczną formę usprawiedliwia fakt, że dzięki pracy wykonanej przez Projektodawcę po raz pierwszy mamy w naszym kraju poważną i solidną bazę do dyskusji na temat monitoringu wizyjnego.**

UWAGI OGÓLNE

- I.** W pierwszej kolejności, wskazać trzeba na różnice w pojęciach stosowanych w projekcie założeń i ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.). O ile generalnie nie jest wykluczone przyjmowanie różnego rozumienia tożsamyh pojęć w różnych aktach prawnych tego samego rzędu, w szczególności w ustawach, o tyle należy liczyć się z tym, że na dalszym etapie dyskusji nad materiały przepisów ustawy, Projektodawca może być zmuszony do zmagania się z tymi rozbieżnościami, w szczególności w zakresie pojęcia „przetwarzania”. Pojęcie to – zdefiniowane w art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych – jest bowiem pojęciem o ugruntowanej wykładni oraz powszechnie rozumianym szeroko, jako różne czynności mające za przedmiot dane osobowe. Zgodnie zaś z definicją zaproponowaną przez Projektodawcę w pkt 3 projektu założeń (**str. 3, 5 i 7 projektu założeń**), za przetwarzanie nie będzie uważane zbieranie danych, które powszechnie z tym właśnie pojęciem się kojarzy, a będą nimi jedynie działania polegające na zestawieniu obrazu z danymi pozwalającymi na identyfikację tożsamości osoby objętej monitoringiem wizyjnym. GIODO pragnie podkreślić, że w znaczącej liczbie przypadków korzystania z monitoringu wizyjnego (naszym zdaniem w ogromnej większości przypadków) dochodzić będzie do identyfikacji osób nim objętych. Zatem w odniesieniu do takiej ogromnej grupy przypadków monitoringu, zastosowanie znajdą „dodatkowe obostrzenia”, o czym wspomina Projektodawca w ostatnim akapicie na str. 3 projektu założeń, przewidując jednocześnie, że będzie ono podlegać rygorom wynikającym z ustawy o ochronie danych osobowych. Jeśli zatem jakaś kwestia dotycząca takiego przetwarzania, nie zostanie uregulowana dodatkowo, czy odrębnie w przepisach ustawy o monitoringu wizyjnym, to należy się liczyć z tym, że – zgodnie z deklaracją Projektodawcy – **zastosowanie znajdą ogólne regulacje ustawy o ochronie danych osobowych**. Stąd ważne jest, aby w tak dyskusjach nad projektem założeń, jak i następnie kształtowaniu przepisów ustawy o monitoringu wizyjnym, powszechność występowania takich przypadków należycie sobie uświadomić i wziąć pod uwagę w dalszych pracach nad regulacją monitoringu wizyjnego.
- II.** Ponadto, postawić należy pytanie, czy w związku z brakiem w projekcie założeń, wyłączeń podmiotowych w zakresie stosowania przepisów przyszłej ustawy o monitoringu wizyjnym, jej przepisy dotyczyć mają także – tak, jak i innych podmiotów publicznych stosujących monitoring – np. Straży Granicznej, tj. formacji zainteresowanej skutecznym monitoringiem w otwartej przestrzeni publicznej, dokonującej tego w celu ochrony granicy państwowej na

lądzie i morzu oraz kontroli ruchu granicznego. Skoro Projektodawca nie uczynił w projekcie założeń żadnych odstępstw dla tejże formacji, należy przyjąć, że regulacja o monitoringu wizyjnym będzie się stosować w całości, w tym w zakresie obowiązku oznaczenia miejsca usytuowania kamer wchodzących w skład monitoringu wizyjnego, dokonywanego przez umieszczenie tablicy informacyjnej. Względ na specyfikę działalności Straży Granicznej oraz obszar jej działania stawia pod znakiem zapytania praktyczną możliwość i celowość realizacji pewnych obowiązków, które przewidziane zostały wobec administratorów systemów monitoringu wizyjnego w otwartej przestrzeni publicznej. Tym samym, rozważyć należałoby zasadność odpowiednich wyłączeń Straży Granicznej (a być może i innych podmiotów o podobnych zadaniach) spod stosowania szczegółowych przepisów ustawy o monitoringu wizyjnym. Jednocześnie, wyłączenie takie może nastąpić jedynie wtedy, gdy odpowiednia regulacja szczegółowa zamieszczona zostanie w przepisach sektorowych.

- III.** W projekcie brak jest zapisów, które wyraźnie wskazywałyby na zakaz udostępniania nagrań podmiotom innym niż wymienione w projekcie lub osobom upoważnionym przez administratora oraz w jakich przypadkach administrator może upoważnić do wglądu nagrania. Projekt nie daje odpowiedzi na przypadki występujące często w spółdzielniach mieszkaniowych, kiedy jeden z mieszkańców prosi o wgląd w nagranie w celu zidentyfikowania sprawcy uszkodzenia samochodu? Czy administrator może upoważnić poszkodowanego do wglądu w nagrania?
- IV.** Nie ma również odpowiedzi, kto jest administratorem monitoringu w przypadku wspólnoty mieszkaniowej czy spółdzielni mieszkaniowej. Czy każdy członek wspólnoty ma mieć prawo do przeglądania nagrań z monitoringu?
- V.** Czy na zainstalowanie monitoringu należy wymagać zgody wszystkich członków wspólnoty lub spółdzielni, czy wystarczy że zgodzi się większość?
- VI.** Projekt nie daje również odpowiedzi, czy osoba objęta monitoringiem może żądać dostępu do zarejestrowanych danych, które jej dotyczą, powołując się na art. 32 i 33 ustawy o ochronie danych osobowych. Takie rozwiązanie może rodzić pewne wątpliwości co do praktycznej realizacji.
- VII.** Brak również szczególnych regulacji w zakresie instalowania monitoringu wizyjnego w placówkach oświatowych. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych traktuje to jako decyzję, że takie instalacje administrowanie nimi podlegają rozwiązaniom ogólnym wynikającym z projektu.

VIII. Nie jest do końca jasne dla GIODO, czy kwestia monitoringu wizyjnego w zakładach pracy została rozwiązana całościowo w przedłożonym projekcie. Jeśli celem projektodawcy jest przypisanie tego typu działań do „zamkniętej przestrzeni przeznaczonej do użytku publicznego” – str. 3 projektu założeń, to GIODO ocenia pozytywnie taki kierunek regulacji. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że monitoring pracowników bardzo często dokonywany jest w przestrzeni prywatnej podmiotu (przestrzeń „należy” do pracodawcy), a administrator samodzielnie decyduje, kto ma wstęp do tej przestrzeni. To powoduje wątpliwości, czy taką przestrzeń można uznać za „przeznaczoną do użytku publicznego”. Niemniej jednak GIODO uważa, że to właśnie prace nad projektem założeń stanowią dobry moment na poruszenie kilku kwestii, które mogą w dalszych pracach, w tym nad ustawą o monitoringu wizyjnym, wywołać wątpliwości ze strony podmiotów objętych niniejszą regulacją.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

Ad. Potrzeba i cel regulacji

1. W pierwszym akapicie na str. 2 zapisano, że celem regulacji ma być możliwość dokonywania zatrzymań sprawców przestępstw i wykroczeń w trakcie popełniania czynów zabronionych czy ich dalszego ścigania. Zapis powyższy sugeruje się przeredagować tak, aby wskazywał on nie tylko na możliwość zatrzymania w chwili popełniania przestępstw i wykroczeń, ale również wykorzystania nagrań dla celów dowodowych w prowadzonych postępowaniach.
2. W pierwszym zdaniu w trzecim akapicie na str. 2 zamiast „pozwoli na zagwarantowanie” sugeruje się zapisać „ma służyć zagwarantowaniu”, gdyż to, czy projektowana ustawa zagwarantuje ochronę prywatności, zależy od jej treści, której nie znamy w chwili obecnej.

Ad. Zakres projektowanej regulacji

3. W części 3 na str. 3 w pierwszym zdaniu drugiego akapitu od dołu sformułowanie: „Ochrona wizerunku przed rozpowszechnianiem dotyczyć będzie ...tożsamości osoby...” proponuje się zmienić na: „Ochrona wizerunku lub charakterystycznych cech zarejestrowanego obiektu przed rozpowszechnianiem lub wykorzystaniem w celu innym niż cel, dla którego prowadzony jest monitoring”. Zapis ten sprawi, że ochroną objęte będą również inne cechy niż wizerunek osoby, takie jak nr rejestracyjny pojazdu, czy inne cechy zarejestrowanego obrazu mogące prowadzić do identyfikacji osoby, o czym jest mowa w projekcie.

4. W części 3 na str. 3 w pierwszym zdaniu pierwszego akapitu od dołu zamiast „Dodatkowe obostrzenia dotyczą systemów monitoringu wizyjnego, w których dochodzi do przetwarzania obrazu rozumianego jako działania polegające na...” sugeruje się zapisać: „Dodatkowe obostrzenia dotyczą systemów monitoringu wizyjnego, w których dochodzi do przetwarzania obrazu wraz z innymi danymi, które pozwalają na identyfikację tożsamości osoby, która znalazła się w obszarze objętym monitoringiem”. Zaproponowana zmiana uprości zdanie i nie sugeruje, że osoba, która znalazła się w polu kamery to osoba będąca celem monitoringu.
5. W części 3 na str. 3 w ostatnim zdaniu pierwszego akapitu od dołu zamiast „Ponadto będzie ona podlegać rygorom wynikającym z ustawy o ochronie danych osobowych” sugeruje się zapisać **„Ponadto będzie ona podlegać rygorom wynikającym z ustawy o ochronie danych osobowych w obszarze, który nie zostanie inaczej uregulowany w niniejszej ustawie.** Zmiana ma na celu wskazanie, że ustawa o monitoringu ma uregulować między innymi te obszary, które z uwagi na specyfikę monitoringu muszą być uregulowane inaczej niż w ustawie o ochronie danych osobowych, np. obowiązek informacyjny, obowiązek poprawiania danych i wiele innych, których nie można stosować dla monitoringu z uwagi na inną specyfikę przetwarzania.
6. W części 3 na str. 4 w zdaniu „Przygotowana ustawa określi:” po pierwszych dwóch pozycjach należy dodać pozycję:
- ⇒ Obowiązki podmiotów prowadzących monitoring oraz podmiotów, którym prowadzenie monitoringu zostanie powierzone (zlecone)
- Dodanie powyższej pozycji sprawi, że uzasadnione będzie wskazanie obowiązków nakładanych na administratorów systemu monitoringu w otwartej przestrzeni publicznej, o których mowa w pierwszym zdaniu części „Monitoring wizyjny w otwartej przestrzeni publicznej” na str. 5.
7. W części 3 na str. 4 w zdaniu” „Regulacja będzie miała zastosowanie do:” niezrozumiała jest treść drugiego punktu „monitoringu wizyjnego, w odniesieniu do którego zarejestrowany obraz jest przetwarzany”. Prawdopodobnie nasze wątpliwości wynikają z różnych rozumień pojęcia „przetwarzanie” omawianych powyżej w niniejszej opinii.
8. W części 3 na str. 4 w zdaniu: „Ustawa nie obejmuje natomiast:” treść pierwszej pozycji sugeruje się zmienić na: „Osób fizycznych, które prowadzą monitoring wizyjny wyłącznie

w celach prywatnych *i jego obszar obejmuje wyłącznie obszar będący prawnie w ich dyspozycji i nie obejmujący otwartej...*”

9. W części 3 na str. 4 w zdaniu „Ustawa nie obejmuje natomiast:” treść pozycji zacytowanej poniżej jest niezrozumiała:

⇒ Systemów monitoringu wizyjnego, które uniemożliwiają konwersję optycznego obrazu do poziomu pozwalającego na obserwację lub rejestrację obrazu w zakresie objętym ochroną przed rozpoznaniem.

W ww. wskazanym warunku występują dwa parametry: możliwość konwersji obrazu oraz poziom pozwalający na obserwację. Obydwa są niejasne i nie dają odpowiedzi na pytania: co oznacza, że system „uniemożliwia konwersję do poziomu pozwalającego na obserwację” oraz co oznacza, że uniemożliwia rejestrację. Czy uniemożliwienie rejestracji oznacza, że system nie posiada urządzeń rejestrujących, tzn. możliwy jest tylko podgląd obrazu w czasie rzeczywistym?

10. W części 3 na str. 4 w zdaniu „Proponuje się wprowadzenie następującego słownika....” Treść trzeciej pozycji sugeruje się przeredagować do postaci:

⇒ Kamery – rozumie się przez to urządzenie stacjonarne lub obrotowe poruszające się po zaprogramowanych ***lub manualnie naprowadzanych*** torach, służące....”, oraz w pozycji 8

⇒ Przetwarzaniu obrazu – rozumie się przez to działania polegające na zestawianiu obrazu z danymi pozwalającymi na identyfikację tożsamości osoby objętej monitoringiem wizyjnym ***oraz także przekształcenie obrazu, którego celem jest określenie cech lub właściwości zarejestrowanego obiektu (np. zidentyfikowanie nr rejestracyjnego samochodu), w tym przetwarzanie mające na celu określenie kierunku poruszania się osoby lub obiektu, charakterystycznych cech poruszania się i zachowania (ucieczka, rozbój), identyfikację cech emocjonalnych (strach, zmartwienie).***

Ponadto sugeruje się dodać definicję operatora systemu:

⇒ Operatora systemu monitoringu

Ad. Monitoring wizyjny w otwartej przestrzeni publicznej

11. Zgodnie z koncepcją wyrażoną na str. 5 projektu założeń, monitoring w otwartej przestrzeni publicznej może być prowadzony jedynie przez podmioty publiczne lub podmioty niepubliczne działające na rzecz podmiotów publicznych oraz wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego lub w celu ochrony osób i mienia, natomiast inne formy rejestracji obrazu (podkreślenia aut.) w otwartej przestrzeni publicznej mogą być prowadzone, o ile nie naruszają zakresu objętego ochroną przed rozpowszechnianiem, chyba że realizowane są w celach prywatnych lub wynika to z przepisów odrębnych. W związku z powyższą propozycją pojawia się pytanie, jak należałoby potraktować monitoring prowadzony w tej przestrzeni przez podmioty niebędące podmiotami publicznymi lub podmiotami niepublicznymi działającymi na rzecz podmiotów publicznych, które w praktyce mogą w niej stosować monitoring wizyjny (np. banki czy jubilerów, używających systemów monitoringu wizyjnego do monitorowania zdarzeń czy obecności osób wokół ich lokali) czy też monitoring ruchu drogowego. W przytoczonych zapisach projektu założeń mowa jest bowiem o „formach rejestracji obrazu”, nie wspomina się natomiast choćby o innych podmiotach, poza wymienionymi tam *expressis verbis*, które ewentualnie byłyby do monitoringu w tej przestrzeni uprawnione.
12. Z zaproponowanego na **str. 5 projektu założeń**, zapisu, że systemy monitoringu wizyjnego w otwartej przestrzeni publicznej będą, nie rzadziej niż raz na rok, poddawane okresowej ocenie skuteczności ich funkcjonowania (podkreślenie aut.) poprzez sporządzenie raportu uwzględniającego coroczną statystykę zdarzeń dotyczących naruszeń bezpieczeństwa i porządku publicznego ujawnianych za pośrednictwem systemów monitoringu wizyjnego, nie wynika, na czym konkretnie kontrola ta ma polegać. Mowa jest jedynie o elemencie, który byłby na potrzeby tej kontroli sporządzany, tj. raporcie. Nie wiadomo jednak, kto miałby tej kontroli dokonywać – sam administrator systemu monitoringu wizyjnego, czy zewnętrzny audytor – jak również, kto pokrywałby jej koszty. Ponadto, mając na względzie, że systemy monitoringu wizyjnego, w szczególności w przypadku przetwarzania obrazów, w rozumieniu przyjętym przez Projektodawcę, będą ingerować w prywatność osób fizycznych, warto rozważenia byłoby ponadto włączenie dodatkowych i uwzględniających ten aspekt, kryteriów ich oceny.
13. W drugim akapicie ww. części napisano między innymi, że „Natomiast inne formy rejestracji obrazu w otwartej przestrzeni publicznej mogą być prowadzone o ile nie naruszają zakresu objętego ochroną przed rozpowszechnianiem, *chyba że realizowane są*

w celach prywatnych lub wynika to z przepisów odrębnych”. W cytowanym zdaniu nie jest jasne, jak należy rozumieć fragment „o ile nie naruszają zakresu objętego ochroną przed rozpowszechnianiem”. Ponadto fragment „chyba że realizowane są w celach prywatnych” w obecnym brzmieniu cytowanego zdania zezwala na monitorowanie przestrzeni publicznej bez żadnych uwarunkowań w celach prywatnych. Czy na coś takiego ma zezwalać ustawa o monitoringu?

Ad. Monitoring wizyjny w zamkniętej przestrzeni przeznaczony do użytku publicznego oraz monitoring wizyjny prowadzony w przestrzeni prywatnej o ile obejmuje otwartą przestrzeń publiczną

14. Odnosząc się do zapisu, zamieszczonego na **str. 6 projektu założeń**, zgodnie z którym „dodatkowe, wynikające z przepisów odrębnych, wymogi kontroli (podkreślenie aut.) zostaną wprowadzone natomiast w odniesieniu do systemów monitoringu wizyjnego, w których dokonywane jest przetwarzanie obrazu (...)”, postawić należy pytanie, co oznacza owa kontrola, której podlegać mają podmioty dokonujące przetwarzania obrazów. Trudno przyjąć, że za taką kontrolę powinien zostać uznany „obowiązek rejestracji u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych” (ostatnie zdanie I akapitu na str. 7 projektu założeń). Celem tej rejestracji nie powinno być w żadnej mierze obciążenie administratorów żadnymi nadmiernymi obowiązkami, a u założeń wprowadzenia takiej obowiązku leżeć powinny względy uproszczenia procedur. Tym samym nie wydaje się, żeby o taką kontrolę chodziło w powołanym wyżej fragmencie projektu założeń. W związku z tym, wskazane byłoby uzupełnienie projektu założeń o wytłumaczenie, na czym miałyby polegać owa kontrola i kto miałby jej dokonywać.

15. W odniesieniu do tego rodzaju przestrzeni zaproponowany został generalny zakaz przetwarzania obrazu, chyba że uprawnienie to wynika z odrębnych przepisów lub jest prowadzone w zakresie niezbędnym do realizacji ochrony osób i mienia na warunkach wynikających z ustawy o ochronie osób i mienia oraz nie narusza przepisów o ochronie danych osobowych; tego rodzaju systemy objęte mają być obowiązkiem zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych oraz deklaruje się, że w odniesieniu do nich zastosowanie będą miały przepisy ustawy o ochronie danych osobowych (**str. 7 projektu założeń**). Jednocześnie, na wstępie opisu zasad odnoszących

się do ww. monitoringu wizyjnego (str. 6 projektu założeń), Autor projektu założeń stwierdza, że administratorów systemów takiego monitoringu dotyczyć będzie węższy zakres obowiązków. Tymczasem, w przypadku administratorów systemów monitoringu wizyjnego w otwartej przestrzeni publicznej, o których mowa wcześniej, nie przewiduje się obowiązku rejestrowania stosowanych systemów w żadnej postaci. I oczywiście, nie budzi to najmniejszych wątpliwości w sytuacji występującej prawdopodobnie najczęściej, tj. gdy nie będzie dochodziło do przetwarzania rejestrowanych przez te systemy obrazów. O tyle jednak, nie można wykluczyć scenariusza, że za pomocą systemów monitoringu w otwartej przestrzeni publicznej dokonuje się nagrań, które będą identyfikowały osoby nimi objęte. Wówczas mogą powstać zbiory danych osobowych, które należałoby – analogicznie, jak proponuje Projektodawca w odniesieniu do systemów monitoringu wizyjnego w zamkniętej przestrzeni publicznej przeznaczonej do użytku publicznego – poddać obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji. Pominięcie tej kwestii w projekcie założeń może sugerować, że odmiennie traktuje się zbiory danych osobowych powstające w wyniku stosowania systemów monitoringu wizyjnego w różnych przestrzeniach. O ile rzeczywiście statystycznie częściej zbiory danych osobowych będą tworzone w przypadku monitoringu w zamkniętej przestrzeni, to nie można jednak pominąć możliwości ich powstawania w toku działania monitoringu w otwartej przestrzeni publicznej i należałoby ją stosownie uwzględnić w projektowanych przepisach. Jeśli Projektodawca zdecydowałby się na różnicowanie obowiązków administratorów systemów w różnych przestrzeniach w zakresie tworzonych przez nich zbiorów danych osobowych, to należałoby różnicowanie takie wystarczająco uzasadnić.

16. Warto zauważyć, że opisane w uwadze 15. zastrzeżenie co do celów prowadzenia takiego monitoringu wyklucza, by celem monitoringu była ocena wykonywania obowiązków pracowniczych osób wykonujących je w przestrzeni publicznej (np. pracowników sklepów wielkopowierzchniowych czy banków).
17. W trzecim akapicie ww. rozdziału zapisano, że: *„Administratorzy systemów będą zobowiązani do poinformowania o objęciu monitoringiem wizyjnym zamkniętej przestrzeni przeznaczonej do użytku publicznego, nie poprzez oznaczenie lokalizacji poszczególnych kamer, lecz **umieszczenie stosownych oznaczeń przy wejściu w obręb danej przestrzeni (budynku)**. W tym wypadku wykorzystywane byłyby również tablice informacyjne*

zawierające: piktogram oraz wskazanie danych administratora systemu monitoringu wizyjnego.”

Zaproponowane rozwiązanie jest niewystarczające, szczególnie wobec dużych obiektów typu centra wystawowe czy budynki biurowe, w których siedzibę ma wiele podmiotów i nasilenie monitoringu może być bardzo zróżnicowane. Jedne podmioty mogą nie stosować monitoringu, inne zaś mogą stosować. Ponadto w obiektach o dużej powierzchni typu centra wystawowe może wystąpić sytuacja, w której dla poszczególnych obszarów administratorem monitoringu może być inny podmiot, co często ma miejsce, jeśli część obszaru zajmują banki, które zazwyczaj mają swój własny monitoring.

18. W ostatnim akapicie na str. 6 zapisano, że: *„Dodatkowe, wynikające z przepisów odrębnych, wymogi kontroli zostaną wprowadzone natomiast w odniesieniu do systemów monitoringu wizyjnego, w których dokonywane jest przetwarzanie obrazu, rozumiane jako działania polegające na zestawieniu obrazu z danymi pozwalającymi na identyfikację tożsamości osoby objętej monitoringiem wizyjnym (tak zdefiniowane przetwarzanie obrazu należy odróżnić od terminu „przetwarzanie danych” w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych, który jest szerszy zakresowo, ponieważ obejmuje jakiekolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie czy usuwanie).”*

W cytowanym fragmencie sugeruje się zaznaczony fragment rozszerzyć o treść, która wskazywałaby na inne zaawansowane systemy monitoringu, które nie tylko rozpoznają tożsamość osób, ale również nich nastroje i inne obiekty i ich działania. Proponowane rozszerzenie to: *„w których dokonywane jest przetwarzanie obrazu, rozumiane jako działania polegające na zestawieniu obrazu z danymi pozwalającymi na identyfikację tożsamości osoby objętej monitoringiem wizyjnym oraz systemów, które automatycznie analizują obraz w celu zidentyfikowania określonych zdarzeń (kierunek poruszania się, jego charakter (bieg, ucieczka, atak), stan emocjonalny (zmartwienie, strach, stan niepewności), itp.*

Ostatnie zdanie tego akapitu (str. 7) o treści: *„W odniesieniu do tego rodzaju systemów wprowadzony zostanie obowiązek rejestracji u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, a zastosowanie będą miały przepisy ustawy o ochronie danych osobowych.”*

Zapisany tam obowiązek sugeruje się rozszerzyć do postaci:

„W odniesieniu do tego rodzaju systemów wprowadzony zostanie obowiązek uprzedniej analizy wpływu zastosowanego rozwiązania na ochronę prywatności oraz obowiązek rejestracji

u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, a zastosowanie będą miały przepisy ustawy o ochronie danych osobowych.”

19. W kontekście treści drugiego akapitu na str. 7 sugeruje się, aby system monitoringu z zaawansowanym przetwarzaniem, o którym mowa w punkcie wyżej, oznaczać piktogramem, na którym dodatkowo znajdowałby się obraz symbolizujący lupę, która sygnalizowałaby opisane wyżej przetwarzanie.

20. W czwartym akapicie na str. 7 zapisano, że: *„Jeżeli monitoring prowadzony w przestrzeni prywatnej obejmuje przestrzeń otwartą, na zasadach określonych powyżej, administrator systemu jest zobowiązany do poinformowania o prowadzeniu monitoringu poprzez umieszczenie piktogramu na granicy przestrzeni prywatnej lub ścianie obiektu.”*

Z powyższego zapisu wynika, że administrator monitoringu przestrzeni prywatnej, który obejmuje również teren publiczny zwolniony zostanie z obowiązku podania nazwy administratora. Zaproponowane ograniczenie obowiązku informacyjnego ze strony administratora takiego monitoringu wydaje się nieproporcjonalne, uwzględniając ograniczenie praw osób objętych takim monitoringiem do prywatności i ochrony swojego wizerunku.

21. W projekcie założeń zaproponowano jako minimalny okres przechowywania nagrań 30 dni, podczas gdy w niektórych państwach maksymalny okres przechowywania wynosi 72 godziny. W zakresie tym celowe wydaje się zróżnicowanie tego okresu w zależności od potrzeb. Należy zauważyć, że zbyt długi okres przechowywania naraża w większym stopniu monitorowane osoby na obserwowanie ich zachowań. Dotyczy to przypadków, gdy na skutek braku bieżącego nadzoru w celu wyszukania zdarzenia, które zaszło w nieznanym nam czasie, przeszukać trzeba będzie wiele dni nagrań.

Nie wydaje się np. uzasadnione, aby nagrania ze środków transportu przechowywać przez 30 dni, kiedy kierowca przed i po zakończeniu pracy obowiązany jest sprawdzić stan pojazdu. Nie wydaje się również uzasadnione, aby nagrania z sal konferencyjnych przechowywać dłużej niż 72 godziny, jeśli nie wystąpił żaden incydent. Można przypuszczać, że zaproponowany długi czas przechowywania nagrań spowoduje brak bieżącego nadzoru wielu miejsc, co z kolei może wpłynąć bardziej negatywnie niż pozytywnie na bezpieczeństwo miejsc, a także na zwiększenie skali obserwowania o czym wspomniano wcześniej.

Ad. Ograniczenia w zakresie możliwości prowadzenia monitoringu wizyjnego

21. Niezależnie od drugiego punktu w tym rozdziale, który brzmi:

⇒ Monitoring wizyjny nie może być prowadzony w miejscach, które mogłyby naruszać godność człowieka, chyba że dopuszczenie takie wynika z przepisów odrębnych.

Sugeruje się wprowadzić zapisy, które wskażą wprost obszary, w których monitoringu prowadzić nie należy, np. o treści:

⇒ Zabrania się prowadzenie monitoringu między innymi w takich obszarach jak: toalety, przebieralnie, gabinety lekarskie, pomieszczenia socjalne.

⇒ Zabrania się prowadzenia monitoringu stanowisk kasowych, gdzie wystawiane są zakupione towary do zapłaty oraz terminali płatniczych POST, w tym szczególnie klawiatury służącej do wprowadzania PINu.

Ad. Uprawnienia organów ścigania

22. W trzecim akapicie tego rozdziału na str. 9, którego obecna treść jest następująca:

„Udostępnienie wglądu do odbieranego lub zarejestrowanego obrazu w systemie monitoringu wizyjnego dokonywane będzie w sposób nieodpłatny na ustne żądanie funkcjonariusza albo żołnierza podmiotu uprawnionego i będzie odnotowywane w sporządzanej przez niego dokumentacji dotyczącej prowadzonych działań.”

Uprawnienia zaproponowane dla funkcjonariuszy uprawnionych podmiotów są określone w sposób uniemożliwiający jakąkolwiek ich rozliczalność.

W celu zagwarantowania rozliczalności, w zaproponowanej sytuacji, kiedy na ustne żądanie ma nastąpić udostępnienie danych z monitoringu sugeruje się zobowiązać funkcjonariuszy do wpisania żądania wglądu lub przekazania kopii nagrań do rejestru udostępnień, który zobowiązany będzie prowadzić administrator monitoringu. Wpis taki powinien zawierać szczegóły dotyczące udostępnienia takie jak: z której kamery obraz został udostępniony, rodzaj udostępnienia (wgląd, przekazanie kopii nagrania, okres czasu, z którego nagranie było udostępnione) oraz dane funkcjonariusza żądającego udostępnienia takie jak: nazwa uprawnionego podmiotu, którego jest funkcjonariuszem oraz nr legitymacji służbowej lub inny identyfikator, który jednoznacznie go identyfikuje

Ad. Przepisy karne

23. W trzeciej pozycji przepisu karnego , którego obecna treść jest:

⇒ Kto wbrew przepisom prawa prowadzi monitoring wizyjny, w miejscu które może skutkować naruszeniem godności osoby objętej monitoringiem wizyjnym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

należy precyzyjnie określić, jakie przypadki monitoringu uznawane będą za naruszenie godności osoby **oraz czy tylko chodzi o naruszenie godności podczas, gdy dopuszczane będzie naruszanie prawa do intymności i prywatności, w tym prawa do bycia pozostawionym w spokoju.**